

Rektors rolle i hjem-skole-samarbeidet.

Foredrag av: Stein A. Røssaak
Kontorsjef i FUG

Hva handler det egentlig om?

Barnas skolegang /rektors ansvar.

- Barnas faglige læring og mestring
- Barnas sosiale utvikling og kompetanse
- Skape gode og effektive læringsmiljøer preget av motivasjon og trivsel.
- Bidra til å utjamne sosiale forskjeller

Læreplanen (Kunnskapsløftet)

- Foreldrene har primæransvaret for oppfostringen av sine barn. Det kan ikke overlates til skolen, men bør utøves også i samarbeid mellom skole og hjem. Skolen må i forståelse og samarbeid med hjemmene bistå i barnas utvikling og den må trekke foreldrene med i utviklingen av miljøet rundt opplæringen og i lokalsamfunnet.

Barnets viktigste ressurs

Skolens viktigste ressurs

Grunnlag for samarbeid

Grunnlaget for tillit og troverdighet legges i det direkte møtet mellom foreldre og skole om det enkelte barn

Tillit - bygges over tid - -.

Troverdighet - må fortjenes - - .

Utfordringene og løsningene i hjem – skolesamarbeidet kan ikke ensidig knyttes til organisatoriske tiltak. Kvaliteten i samspillet har med kommunikasjon – og skolekultur å gjøre.

Opplæringsloven

- Opplæringsloven
- ” Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring. ”

Rektors oppgave.

- Sørge for at foreldre og lærere kjenner til betydningen av samarbeidet.
- Sørge for at forventninger til samarbeidet blir avklart
- Sørge for at samarbeidet dreier seg om læring og læringsmiljø
- Sørge for at rådsorganene kommer i gang og at saker blir behandlet med rimelige frister.
- Sørge for at kvaliteten på samarbeidet er høyt på individ, trinn og skolenivå.
- **Møtetidspunkt og faste saker i rådsorganene skal framgå av skolens årshjul**

Hvordan ta i mot foresatte

- Likeverdighet og respekt
- Vektlegge barnets sterke sider
- Ha en genuin interesse for barnet
- Skape partnerskap med foresatte
 - Felles omforente mål
- Bygge på hjemmets verdier
- Ha et løsningsfokus
- Anerkjenne foresatte som barnets viktigste ressurs
- Bygg broer i fredstid!.

Ansvar: Hjemmet? Skolen? Begge?

- Definere felles oppgaver
- Grunnlag for oppfølging
- Avklare forventninger

- Hva står i virksomhetsplanene? Gir foresatte innspill?
- Sammenheng mellom innholdet i hjem-skole-samarbeid og skolens satsning?
- Resultatoppfølging, hvor og hvordan?

- Mappevurdering
- Læringsstiler og læringsstrategier
- Tilpasset opplæring
- Læringsmiljøutvikling og mobbing
- Lesing, matematikk

Uklarhet om roller, innhold og ansvar i samarbeidet

- Avklar forventninger
 - Bruk lovverk/intensjon som utgangspunkt
 - Bruk forskning og mål som utgangspunkt
 - Ikke bruk den enkeltes private tolkning av god praksis som rettesnor
- Skoleeiers ansvar
 - Kunnskap
 - Prioritere
 - Følge opp
 - Kvalitetsvurdering (ref. kartleggingsverktøy)

Hva virker?

Skolekultur og samarbeid

”Lærere som ser på foreldre som viktige og nødvendige ressurser i skolens arbeid med å gi elevene en god opplæring, ser ut til å lykkes relativt godt i samarbeidet.”- (Sluttrapport fra Utviklingsprosjektet for hjem – skolesamarbeid 1999 – 2002).

Lærernes og skoleledernes holdninger til foreldre er en del av skolekulturen og kan hemme eller fremme utviklingen av samarbeidet.

Rektor har et ansvar for å bygge en skolekultur som fremmer samarbeid med hjemmet.

Tiltak fra rektor/skoleeieinivå

Plandokumenter – retningslinjer:

- Plattform for hjem – skolesamarbeid eller forventningsplakat.
- Retningslinjer for hjem – skolesamarbeid
- Plan for trygt skolemiljø
- Avtaleformularer – verktøy for dialog og avklaring av roller og ansvar ?
- Retningslinjer for drøfting og oppfølging av læringsresultater og skolemiljøspørsmål.

Områder for tilbakeføring og drøfting av resultater

Skolemiljøforhold (SMU):

Plan for trygt skolemiljø;

Halvårlig rapport på en rekke områder som fravær, vold, mobbesaker totalt, under arbeid og avsluttet - m.m.

Årlig gjennomføring av spørreundersøkelse i Zero, Olweusprogrammet

Faglig utvikling:

Resultater nasjonale- og kommunale kartlegginger -

Kommunal plan for kvalitetssikring av

- lese- og skriveopplæringa.
- matematikkopplæringa

Drøftes i medvirkningsorganene på skole- og på trinn/gruppe-nivå og tilbakeføres til enkeltforeldrene

Dialog og avklaring

Utkast til "sjekkpunkter"

Skole:

- Skolen legger til rette for at foreldrene er kjent med/ har drøftet ansvarsfordeling i hjem – skolesamarbeidet på skolenivå.
- Skolen sikrer at det inngås dialog mellom skolen og foreldrene om rolle og ansvarsfordeling i samarbeidet om det enkelte barn, og at det inngås avtale om samarbeidet.
- Skolen har rutiner som sikrer at foreldrene er kjent med hensiktsmessige måter å ta opp saker med skolen, at avtalte utviklings- og oppfølgingsområder loggføres og at samarbeidet vurderes.
- Skolen har et system for vurdering og tilbakeføring av elevens læringsresultater som sikrer mulighet for å sette inn hensiktsmessige oppfølgingstiltak på et tidlig tidspunkt.
- Skolen har et system for kartlegging og vurdering av skolemiljøforhold som gir mulighet for tidlig inngrep og oppfølging som fremmer læring, trivsel og helse.

Positive erfaringer fra hjem-skole-samarbeidet

Samarbeidet lykkes når

- lærere har positive strategier for hvordan samarbeide
- lærere har positive innstillinger og tiltro til foreldre og lager hensiktsmessige "konstruksjoner"

Best samarbeid med

- foreldre til barn uten problemer i skolen
- foreldrene som kjenner lærerne godt og er positivt innstilt til skolen

